



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.410.4.09.2024

**Pan
Hubert Ratkiewicz
Prezes Zarządu
Miejskiego Przedsiębiorstwa
Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.**

ul. Żołnierzy WIN 22
22-200 Włodawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrola nr P/24/071 Bezpieczeństwo zakładów, obiektów i urządzeń o istotnym znaczeniu dla funkcjonowania aglomeracji miejskich w województwie lubelskim

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, 22-200 Włodawa, ul. Żołnierzy WiN 22 (dalej: MPGK lub Spółka).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Hubert Ratkiewicz, Prezes Zarządu od 1 maja 2016 r. (dalej: Prezes Zarządu).
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Działania przedsiębiorstwa na rzecz ochrony zakładów, obiektów i urządzeń ważnych dla bezpieczeństwa publicznego w aglomeracjach miejskich. 2. Postępowanie na wypadek zdarzenia skutkującego uszkodzeniem lub zniszczeniem zakładów, obiektów lub urządzeń istotnych dla funkcjonowania aglomeracji miejskiej.
Okres objęty kontrolą	Lata 2021-2024 (do 14 czerwca, tj. do dnia zakończenia czynności kontrolnych z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem mających wpływ na kontrolowaną działalność).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontroler	Mirosław Bortacki, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LLU/69/2024 z 10 kwietnia 2024 r. (akta kontroli str. 2)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Spółki na rzecz ochrony zakładów, obiektów i urządzeń ważnych dla bezpieczeństwa publicznego we Włodawie oraz przygotowanie na wypadek zdarzenia skutkującego uszkodzeniem lub zniszczeniem tej infrastruktury.
---------------------	---

Uzasadnienie
oceny ogólnej



¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623 (dalej: ustawa o NIK).

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 1995.

ww. potrzeb mieszkańców. Oszacowano też potrzeby odnośnie zaopatrzenia ludności w wodę w przypadku zakłócenia dostaw.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Działania przedsiębiorstwa na rzecz ochrony zakładów, obiektów i urządzeń ważnych dla bezpieczeństwa publicznego w aglomeracjach miejskich

Opis stanu faktycznego

1.1. Miasto Włodawa (dalej: Miasto lub Włodawa) położone jest w strefie nadgranicznej⁵, przy granicy z Białorusią. Wschodnia granica Miasta przebiega wzdłuż rzeki Bug będącej jednocześnie wschodnią granicą Polski, a około 5 km na południe od Miasta przebiega granica z Ukrainą tzw. trójkąt, gdzie zbiegają się granice trzech państw, tj.: Polski, Ukrainy i Białorusi.

W latach 2021-2024 (do 14 czerwca) zadania z zakresu zaopatrzenia w wodę, energię ciepłą oraz usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych dla Miasta realizowane były przez MPGK. Burmistrz Włodawy⁶ udzielił Spółce zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie miasta na czas nieokreślony.

Spółka⁷ prowadziła działalność należącą do zadań własnych Miasta o charakterze użyteczności publicznej, obejmującą m.in. sprawy zaopatrzenia w energię ciepłą, w wodę, odbiór i oczyszczanie ścieków komunalnych. MPGK realizowała swoje zadania przy pomocy trzech zakładów wyodrębnionych w strukturze organizacyjnej:

- Zakładu Energetyki Ciepłej (ZEC),
- Zakładu Wodociągów i Kanalizacji (ZWIK),
- Zakładu Usług Komunalnych (ZUK).

ZEC prowadził m.in. działalność w zakresie produkcji, przesyłu i dystrybucji ciepła dla odbiorców Włodawy⁸ zgodnie z udzielonymi koncesjami⁹. Wytworzone ciepło za pomocą zespołu pomp obiegowych, poprzez sieci wysokoparametrowe dostarczane było do poszczególnych węzłów ciepłych i po przejściu przez układ wymienników było oddawane do sieci niskich parametrów. Głównymi odbiorcami ciepła byli: budownictwo mieszkaniowe – 59,4%, urzędy i instytucje – 23,3%, przemysł – 1,2%, pozostali odbiorcy – 16,1%.

Do zadań ZWiK należało zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę, zbiorowy odbiór, oczyszczanie i odprowadzanie ścieków, utrzymanie w sprawności instalacji kanalizacji burzowej, utrzymanie w sprawności systemów sterowania, monitoring i ochrona urządzeń wodociagowych i kanalizacyjnych

⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 sierpnia 2005 r. w sprawie wykazu gmin i innych jednostek zasadniczego podziału terytorialnego państwa położonych w strefie nadgranicznej oraz tablicy określającej zasięg tej strefy (Dz. U. Nr 188, poz. 1580).

⁶ Decyzją z 7 czerwca 2017 r.

⁷ Spółka została powołana uchwałą Rady Miejskiej we Włodawie Nr XXXV/211/93 z 6 lutego 1993 r.

⁸ Miasto Włodawa leży w III strefie klimatycznej dla której zgodnie z PN-82/B-02403 temperatura obliczeniowa powietrza na zewnątrz budynków wynosi -20°C. Temperatura wody sieciowej jest zależna od temperatury powietrza i dla warunków obliczeniowych wynosi 120/60°C.

⁹ Na wytwarzanie ciepła – Nr WCC/45/560/4/1/98/RC, ze zm. oraz koncesją na przesył i dystrybucję ciepła Nr PCC/47/560/4/1/98/RC.

Ścieki komunalne były przekazywane systemem kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej do oczyszczalni ścieków zlokalizowanej przy ul. Granicznej. Ciąg technologiczny oczyszczania ścieków obejmował: trzy podnośnie ślimakowe; halę krat; piaskownik o dwóch równoległych komorach; dwa osadniki wstępne; dwa reaktory (równoległe) ze stacją dmuchaw; dwa osadniki końcowe (równoległe); wydzieloną otwartą komorę fermentacji ze stacją zagęszczania osadu i pompownią osadu zagęszczonego oraz składowisko osadu. Średnia dobowa ilość oczyszczonych ścieków w pierwszym kwartale 2024 r. wynosiła 2120 m³/d.

W strukturze organizacyjnej MPGK wydzielono również Dział Głównego Energetyka do zadań, którego należało m.in. utrzymanie w sprawności rezerwowych źródeł energii elektrycznej oraz zapewnienie paliwa do jej wytwarzania.

(akta kontroli str. 31-70)

1.2. Spółka nie otrzymała od Wojewody Lubelskiego decyzji administracyjnej o ujęciu obszarów, obiektów i urządzeń, którymi bezpośrednio zarządza w ewidencji, o której mowa w art. 5 ust. 5 ustawy o ochronie osób i mienia. Przedsiębiorstwo nie zwracało się do Wojewody Lubelskiego o wydanie takiej decyzji.

(akta kontroli str. 367, 370)

[REDACTED]

(akta kontroli str. 71)

[REDACTED]

(akta kontroli str. 157-170)

[REDACTED]

¹⁰ Z języka angielskiego: chemical, biological, radiological, nuclear, tj. broń chemiczna, biologiczna, radiologiczna i nuklearna, dalej: CBRN.

¹¹ Zarządzenie nr 9/2023 Prezesa Zarządu z 28 września 2023 r.

np. dostawcy węgla, materiałów, odbiorcy żużla) oraz z zakazem wstępu osób postronnych (teren oczyszczalni ścieków, ujęcia wody, tereny studni). W dokumencie określono zasady wejścia kontrahentów i wjazdu pojazdów do nich należących, obejmujące m.in. rejestrację pojazdów.

(akta kontroli str. 88-156, 171, 277-303)

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

1.4. [REDACTED]

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

OCENA CZĄSTKOWA

Spółka podejmowała skuteczne działania na rzecz ochrony zakładów, obiektów i urządzeń ważnych dla bezpieczeństwa publicznego m.in. poprzez opracowanie szeregu instrukcji w tym planu ochrony. Stosowany w Spółce zakres ochrony obejmował obszary, obiekty i urządzenia istotne dla bezpieczeństwa, a poziom zabezpieczeń stosowanych do ochrony ciepłowni, ujęcia wody (w tym studni), oczyszczalni ścieków był wystarczający do zabezpieczenia przed dostępem osób nieuprawnionych i innymi formami nieuprawnionej ingerencji.

OBSZAR

2. Postępowanie na wypadek zdarzenia skutkującego uszkodzeniem lub zniszczeniem zakładów, obiektów lub urządzeń istotnych dla funkcjonowania aglomeracji miejskiej

Opis stanu
faktycznego

2.1.

¹² Zaktualizowanej w maju 2024 r.

¹³ Ilość wody, która pokrywa potrzeby niezbędne dla przetrwania ludności i zwierząt gospodarskich.

¹⁴ Ilość wody, która pokrywa potrzeby wszystkich odbiorców w ilościach niezbędnych do życia, funkcjonowania zakładów użyteczności publicznej i potrzeby wybranej produkcji.

¹⁵ Na 13030 osób składa się: 12000 mieszkańców stałych, 380 zameldowanych czasowo oraz 650 osadzonych w Zakładzie Karnym.

[REDACTED]

¹⁶ Uchwały Rady Miejskiej we Włodawie nr: VII/39/19 z 2 kwietnia 2019 r. i LII/238/22 z 4 lutego 2022 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Miejskiej Włodawa.
¹⁷ Nr 2/2022 z 2 marca 2022 r.



Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności MPGK w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

MPGK było przygotowane proceduralnie, organizacyjnie oraz technicznie do zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców Włodawy w zakresie zaopatrzenia w wodę, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych oraz zaopatrzenia w energię ciepłą w sytuacji nieuprawnionej ingerencji. Opracowany i wdrożony system ochrony obiektów, instalacji i urządzeń działał prawidłowo. Na wypadek wystąpienia zakłóceń

¹⁸ Uzgodnienia nr: 1/2020 z 9 czerwca 2020 r. na lata 2021-2023 oraz 3/2023 z 26 czerwca 2023 r. na lata 2023-2025.

¹⁹ <https://www.mpgk.wlodawa.pl/zec1.php>.

w dostawie energii Spółka posiada odpowiednie zaplecze techniczne oraz określono zasady postępowania w takiej sytuacji. Zaopatrzenie Miasta w wodę gwarantowało ujęcie wody wyposażone w studnie (w tym awaryjne), podziemne zbiorniki wody, agregaty prądotwórcze, cysternę.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski

Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od formułowania uwag oraz wniosków pokontrolnych, w związku z zaktualizowaniem przez Spółkę w trakcie prowadzenia czynności kontrolnych dokumentacji zapewnienia funkcjonowania publicznych urządzeń zaopatrzenia w wodę w warunkach specjalnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Lublin, dnia 11 lipca 2024 r.

Kontroler:
Miroslaw Bortacki
Główny specjalista kontroli państwowej
/podpisano elektronicznie/

p.o. Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie

Edward Szempruch
/podpisano elektronicznie/

■ — Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie wyłączyła z publikacji fragmenty wystąpienia pokontrolnego oznaczone w niniejszy sposób na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r. poz. 902), art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2022 r. poz. 1233) w związku z objęciem tych fragmentów tajemnicą przedsiębiorstwa przez i na rzecz MP GK.